

Η ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Καλλιόπη Σπανού

Δημοσιονομική διαχείριση ως Κεντρική λειτουργία του κράτους

- Προϋπολογισμός = μείζονες πολιτικές αποφάσεις
 - Διαδικασία προϋπολογισμού: αποκαλυπτική των αδυναμιών του συστήματος αποφάσεων
- Κατανομή πόρων μεταξύ προτεραιοτήτων τρεχουσών & μελλοντικών
- Ανάγκη Νομιμοποίησης
 - Διαφάνεια, λογοδοσία, κοινοβουλευτικός έλεγχος
 - ➔ Κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο, κατανομή αρμοδιοτήτων και ευθυνών, κανόνες, διαδικασίες, προδιάγραφες, εγγυήσεις, αξιόπιστα δεδομένα οργανωσιακή και τεχνολογική υποδομή

Προβλήματα

- Έλλειψη διαφάνειας, Προϋπολογισμός ετήσιος, χωρίς σύνδεση με αποτελέσματα, Μεγάλος βαθμός συγκεντρωτισμού στη λήψη αποφάσεων.
- Ανυπαρξία πολυετούς πλαισίου και εκ των άνω προσέγγισης του προϋπολογισμού (όρια δαπανών) και αξιολόγησης της αποδοτικότητας των δαπανών των επιμέρους υπουργείων.
- Μικρή ευελιξία σε ανακατανομή πόρων,
- Διασπορά αρμοδιοτήτων,
- Πολλαπλοί έλεγχοι μη ουσιαστικοί,
- Απουσία ουσιαστικής λογοδοσίας,
- Οργανωτικές αδυναμίες

Οι εγχώριες αντιφάσεις

- Δημοσιονομική υπευθυνότητα – Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ) από Maastricht και μετά
- Προσπάθεια συγκράτησης ελλειμμάτων ενόψει ΟΝΕ
- «Απογραφή» 2004 – διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος εε (--2007)
- Δεκαετία 2000: στόχοι προϋπολογισμού διαρκώς αποτυχημένοι
- 2009 : αποκαλυψη ανισορροπιών, ελλειμμάτων & χρέους
- ➔ έλλειψη αποτελεσματικών δημοσιονομικών θεσμών ως βασικός παράγων προβλημάτων

Αν και

Από τη δεκαετία του 1980 & ιδιαίτερα από τα μέσα της δεκαετίας του 2000, είχαν διατυπωθεί συγκλίνουσες συστάσεις από διεθνείς οργανισμούς (ΔΝΤ, ΟΟΣΑ)

2008 πιλοτικά προγράμματα «προϋπολογισμού προγραμμάτων»

- Αλλά: Εμπόδια από το ίδιο το πολιτικό προσωπικό σε κάθε αλλαγή

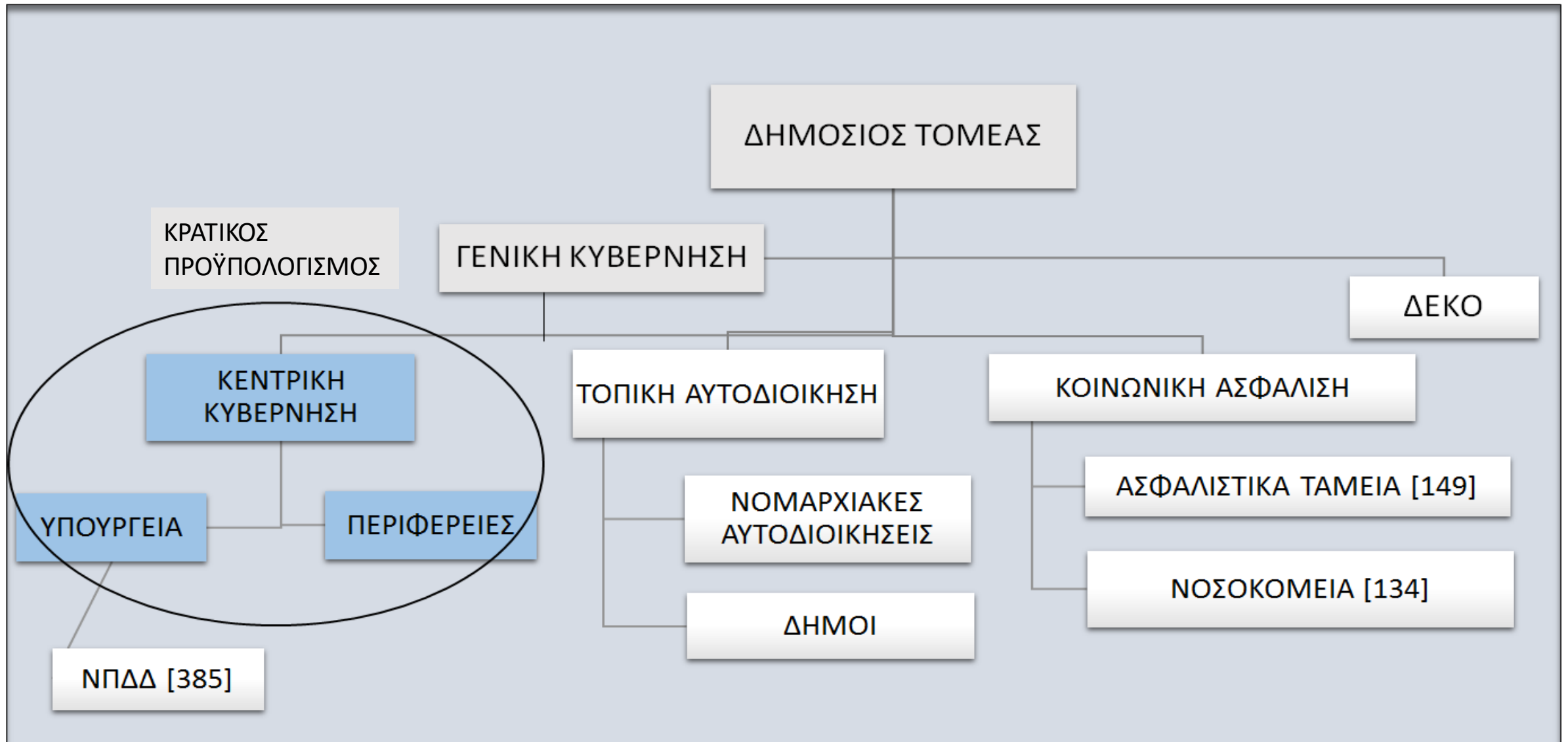
Αναγκαστική «Αλλαγή υποδείγματος»

- Ριζική αλλαγή υπο την επήρεια της κρίσης & της αιρεσιμότητας των προγραμμάτων προσαρμογής
- Πλήρης αναδιάρθρωση του συστήματος προϋπολογισμού, διαδικασιών και θεσμών δημοσιονομικής διαχείρισης

Η μεταρρύθμιση

- Αναπροσδιορισμός προτεραιοτήτων:
- Οικοδόμηση των βασικών θεσμικών και τεχνοκρατικών προϋποθέσεων και ενσωματωμένων περιορισμών για ένα αποτελεσματικό σύστημα προϋπολογισμού και δημοσιονομικής διαχείρισης – Ρόλος ΥΠΟΙΚ
- Οικοδόμηση της ικανότητας των υπουργείων να αναλάβουν την ευθύνη των προϋπολογισμών τους
 - Προϋπολογισμός προγραμμάτων για αργότερα
 - Προτεραιότητα στην οικοδόμηση δημοσιονομικών θεσμών και διαδικασιών
- Σειρά νομων 2010, 2014, 2015...

ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ -2010

Βασικές αλλαγές -1

Ενδυνάμωση του ΥποΟΙΚ

- Συγκέντρωση αποφασιστικής αρμοδιότητας
- «Γενική κυβέρνηση»
- Μεσοπρόθεσμο πλαίσιο δημοσιονομικής στρατηγικής (ΜΠΔΣ)
- Καθοδηγητικός και διορθωτικός ρόλος ΓΛΚ (επιτελική υπηρεσία)
- Συγκέντρωση πληροφορίας και αξιόπιστων δεδομένων
- Ενιαία Αρχή Πληρωμής

Ενσωμάτωση περιορισμών

- Top down budgeting
- Ενίσχυση ρόλου και πλαισίου περιορισμών υπουργείων
- Μητρώο δεσμεύσεων
- ΓΔΟΥ υπουργείων: υποχρεώσεις συμμόρφωσης, παρακολούθησης της εκτέλεσης του προϋπολογισμού και ενημέρωσης
- Δίκτυο ΓΛΚ- ΓΔΟΥ
- Παρατηρητήριο ΟΤΑ

Βασικές αλλαγές -2

Αναδιοργάνωση ελέγχων

- Έλεγχος δαπανών στα υπουργεία – κατάργηση προληπτικού ελεγχου από ΥΠΟΙΚ – Ελεγκτικό Συνέδριο
- Γενική Διεύθυνση δημοσιονομικών ελεγχων - spending reviews
- Ex post έλεγχος

Διαφάνεια και δημοσιονομική πληροφόρηση

- ΕΛΣΤΑΤ
- Νέοι θεσμοί: Γραφείο Προϋπολογισμού στη Βουλή
- Ανεξάρτητο «Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο»
- Νέο σύστημα ταξινόμησης δαπανών – λογιστικό σύστημα βάσει διεθνών προδιαγραφών

Το δίκτυο Οικονομικών Υπηρεσιών

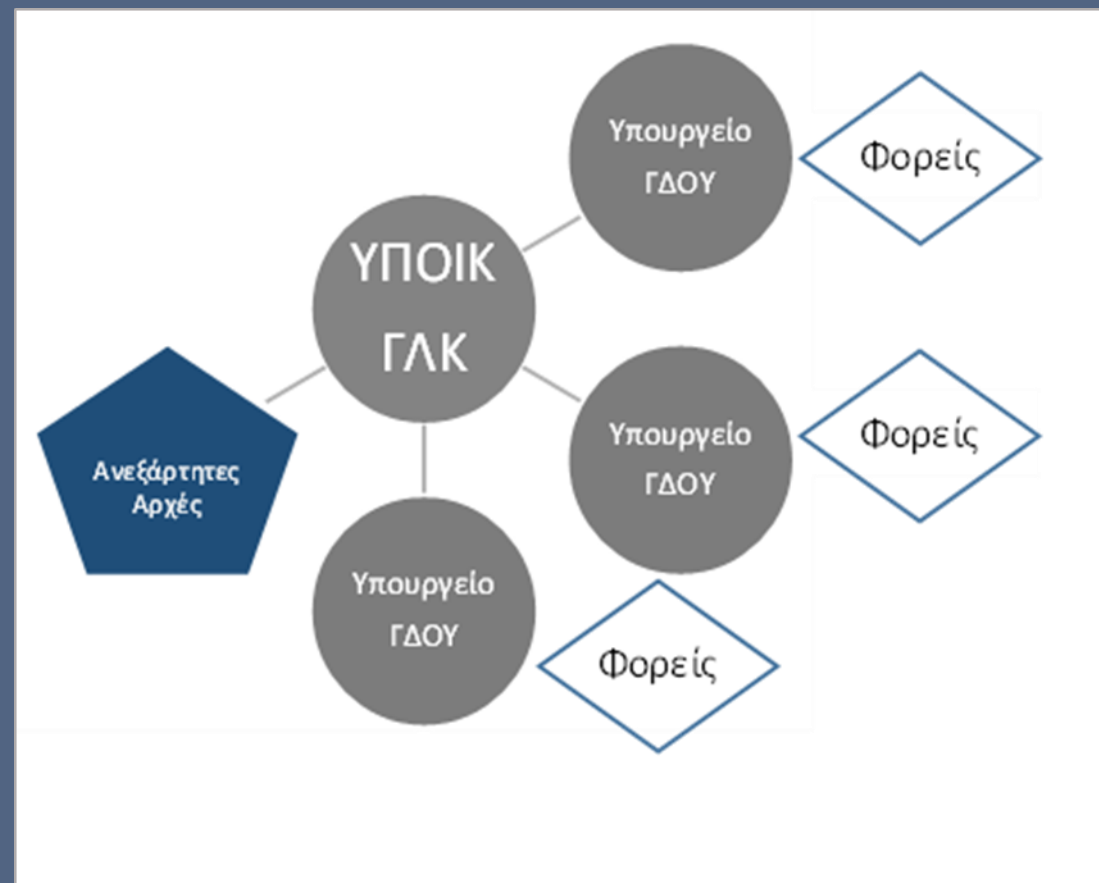

ΔΙΚΤΥΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ & σημασία ΓΔΟΥ

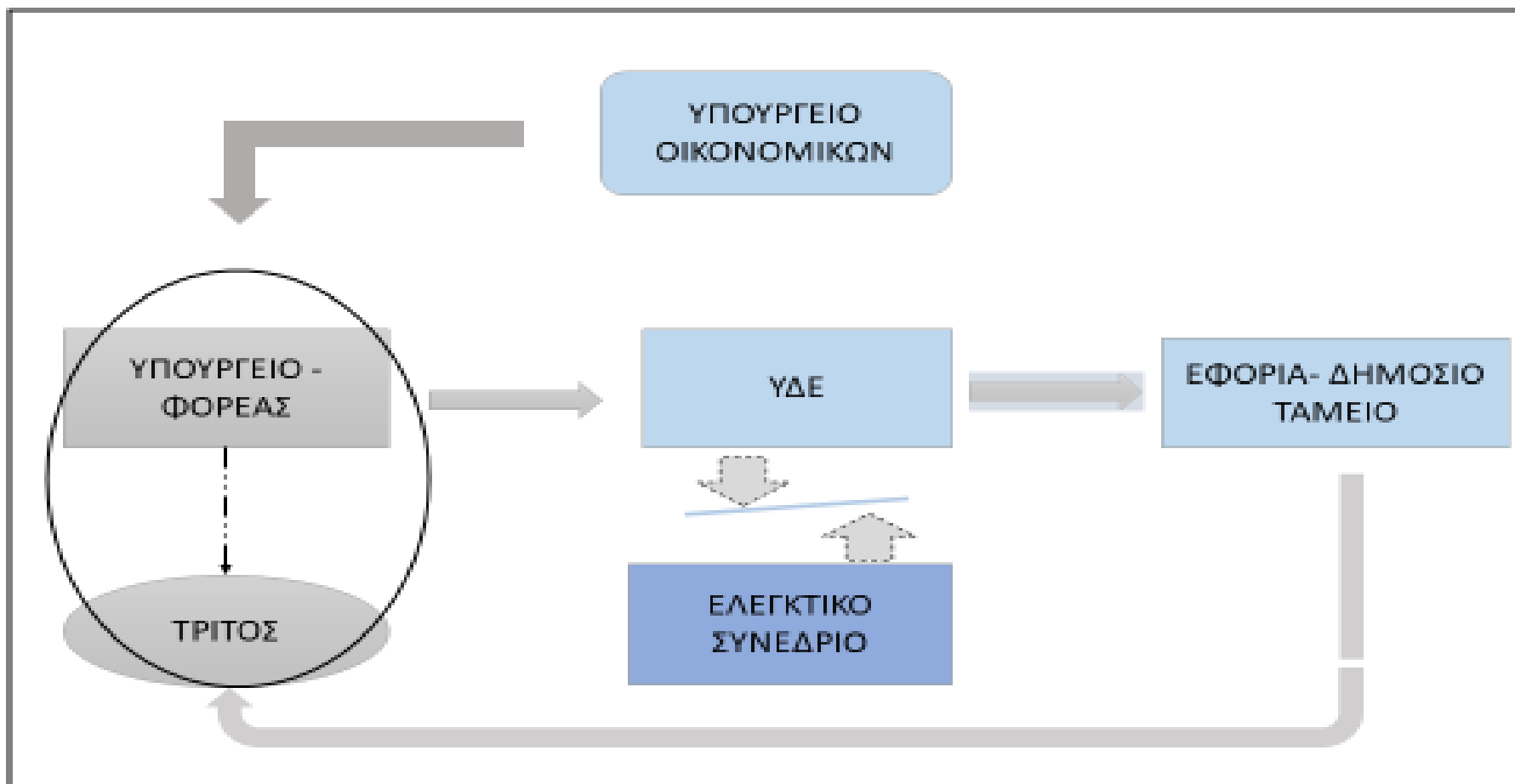
Προ κρίση

Μετά την κρίση

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ - ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ - ΥΔΕ

Με βάση τη μελέτη:

- Καλλιόπη Σπανού, Δημοσιονομική διαχείριση, στο Κ. Σπανού (επιμ.) Μεταρρυθμίσεις στη δημόσια Διοίκηση στη διάρκεια της κρίσης, Αθήνα, ΕΛΙΑΜΕΠ - Παρατηρητήριο για την Κρίση, 2018 (19-76). <https://www.eliamep.gr/wp-content/uploads/2018/11/metarrythmiseis-sth-dimosia-dioikisi-sti-diarkeia-tis-krisis.pdf>
Executive summary in Greek and English <https://www.eliamep.gr/wp-content/uploads/2017/09/book-1.pdf>